

Søndag d. 17. februar, Viborg Baptistkirke

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: 2. Korinterbrev kap. 6 v. 2.

Gammeltestamentlig læsning: 1. Mosebog kap 3.

Prædikentekst: Mattæusevangeliet kap. 4 v. 1-11.

Udgangslæsning: Johannes' første brev kap. 3 v. 1a.

"Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at gå den." De ord kaldes Den hellige Birgittas Bøn og er blevet alle kristne pilgrimmes faste bøn.

Det er blevet god skik, når man begynder sin pilgrimsvandring – hvad enten det nu er en af disse korte dagsvandring, der arrangeres mange steder, eller man skal vandre til Santiago eller Jerusalem eller Rom, så indledes vandringen med den bøn. Og hver gang, man genoptager vandringen efter et hvil, så beder pilgrimmen den bøn: "Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at vandre den."

Men det er jo først og fremmest en bøn for vores livsvandring – den vej, vi hver især og sammen skal finde gennem menneskelivet. På den vej er vi alle pilgrimme.

Og det er en god bøn at gøre til sit eget hjertes bøn. For det ligger os så snublende nær at vælge vore egne veje frem for Guds veje. For vi er syndere.

Har vi mødt Kristus og taget imod Guds nåde i ham, så ved vi, at vi er tilgivende syndere - og det gør en verden til forskel - det gør hele Guds rige til forskel. Men stadig kæmper vi med valget mellem Guds vej og vor egen vej i alle tilværelsens mange valg og muligheder og fristelser.

Vi ved, at Guds vej er god - for Gud er kærlighed.

Alt, hvad Gud gør og giver, er gjort og givet ud af kærlighed.

Vi siger tit, at Gud skabte alt ud af intet. Og, ja - hvis vi blot tænker i fysik, så er der måske noget om det.

Men alt, hvad Gud har skabt - også den fysiske verden - er skabt ud af Guds grænseløse kærlighed.

Og lige siden Gud skabte, har han elsket sin skabning med den samme grænseløse kærlighed.

Hvad var det da, der skete dér i den gamle historie om Adam og Eva i haven? De lod sig friste på afveje - væk fra Guds vilje og fra de gode rammer, Gud havde lagt for deres liv - stjålet sig til en hurtig fordel - at blive som Gud til at kende godt og ondt - men samtidig havde de pådraget sig en ubærlig byrde - og det har kunnet ses i menneskers liv og verdens skæve gang alle dage.

Og Gud blev vred. Gud blev alvorligt vred. Men det betød ikke, at han holdt op med at elske dem. Det var jo netop, fordi han elskede dem, at han blev vred på dem - ellers kunne han jo have været ligeglad.

Han viser dem bort fra haven, med besked om, at de nu må bære konsekvensen af deres eget forkerte valg.

Historien har ofte givet næring til billedet af en nærtagende, straffende Gud, hvis kærlighed alligevel havde fundet sin grænse. Og den Gud kan vi finde skitseret mange steder i det Gamle Testamente.

Men læg mærke til Guds omsorg for dem - han laver først skintøj til dem.

Så sætter han keruber med lynende flammesværd til at vogte vejen til Livets træ. Mere næring til billedet af den nærtagne - måske nærige gud, som i vrede ikke vil sin skabning det bedste.

Det var for mig lidt af en Aha-oplevelse på Missionsstævne for nogle år siden at lytte til Peter Halldorffs bibelforedrag. Han tog fat bl. a. i denne detalje med keruberne, der vogter vejen til Livets træ, og viste os, at også det gjorde Gud ud af sin kærlighed til os. Tænk, hvis Adam og Eva også havde tilranet sig frugten af Livets træ, så de måtte leve evigt med den forbandelse, de selv havde pådraget sig ved deres første synd.

Drømmen om på egen hånd at spise af livets træ, den lever i bedste velgående - vi vil jo gøre hvad som helst for at undgå at ældes og for at skubbe døden væk foran os. Der er endda mennesker, der lader sig fryse ned for at blive tøet op igen, når engang de kloge har fundet frugten af livets træ.

Det lykkes aldrig. Men tænk om det var lykkedes. Så var det sidste blevet værre end det første, men Gud var ikke ligeglad - han elskede sin skabning og satte en kærlig grænse for os, som vi ikke kan overskride. Og dermed satte han også forudsætningen for, at han i sin nåde kunne frelse os - og føre os fra vore egne veje ind på sin vej.

Han sendte os ud af haven. Men først syede han skintøj til os, så vi på vore faldne kroppe kan mærke Guds omsorg. Og han satte en kærlig grænse for vort liv, for - som Paulus sagde i sin tale på Areopagus - at vi skal søge ham, om vi dog kunne famle os frem til ham.

Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at gå den.

Hvad enten vi finder den vej og vandrer ad den, eller vi vælger vore egne veje, hvor vi også må bære byrden af vor synd gennem dette liv, så lever vi af og i og på Guds kærlighed.

Men slangen, fristeren, fulgte med ud af haven. Hvor han kom fra, melder historien ikke noget om. Men at han stadig er der, behøver vi ikke at være i tvivl om.

Men Gud ønsker, at vi skal finde Guds vej gennem vort liv - for han elsker os.

Han elsker os så højt, at han selv - i sin Søn, Jesus Kristus - kom til os, blev én af os - levede vort liv her udenfor haven. Og i hele sit liv - i sin færd, sine ord, sine valg, sine handlinger - og i sin død og opstandelse, viste Jesus os Guds vej gennem et menneskeliv.

Vor vandring ad Guds vej begynder dér, hvor Jesu vandring gennem vort menneskeliv endte. For i sin død på korset bar han vor synd, vor skyld, så vi derfra kan vandre som tilgivende syndere ad den vej, Jesus banede for os ved sin opstandelse fra de døde - vejen til Livets træ, som vi skal spise af i Guds evighed.

Men vejen dertil må vi vandre på denne jord, i det liv vi fik at leve her - hvor slangen stadig hvisler sit tvetungede sprog. Det er her vi må bede: Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at vandre den.

Og han viser os sin vej.

I Evangelieteksten fik vi lov at følge Jesus på et stykke af den vej - et stykke af hjertets indre vandring, som vi alle må vandre. Vi kan mene, at ingen andre kan se, hvad vi vælger derinde - og det kan vi heller ikke se på hinanden - og derfor skal vi aldrig dømmes hinanden. Men den vej, vi vælger gennem hjertets personlige landskab, har afgørende betydning for den vej, vi vælger i vort fællesskab med andre mennesker - den har afgørende betydning for, at Guds vej ses blandt mennesker, og Guds vilje sker i vort liv.

I teksten er Jesus netop blevet døbt af Johannes i Jordan – (det var den beretning vi havde fat i sidste søndag.) Jesu dåb var hans indvielse til den tjeneste, han var kommet for at gøre : At vandre Guds vej gennem vort liv helt indtil døden for vor skyld og til opstandelsen til liv for os. Og dér i dåben havde Gud vedkendt sig ham med ordene, der lød fra Himlen: ”Du er min elskede søn, i dig har jeg fundet velbehag.”

Så føres han ud i ørkenen for dér at møde vor virkelighed, vore livsvilkår, når livet er hårdest – en ørkenvandring. Han møder fristeren.

Da Peter Madsen skulle lave sin tegneserie ”Menneskesønnen” over evangelieberetningen, grublede han over, hvordan han skulle skildre fristeren, som Jesus mødte derude i ørkenen. Skulle det være en slange eller en djævel med horn i panden?

Han endte op med at tegne en skikkelse, der til forveksling ligner Jesusskikkelsen.

Fristeren kommer jo ikke som en fæl, farlig, frastødende fremmed, som vi vil løbe skrigende væk fra. Han kommer netop som den velkendte, acceptable, venlige – som os selv.

Og fristeren møder først Jesus med sit urgamle trick - at betvivle, hvad Gud netop har sagt: ”Hvis du er Guds Søn, så sig at stenene dér skal blive til brød.” Det var besnærende, for Jesus var sulten efter den lange faste. Det var i grunden ret fornuftigt – nærmest nødvendigt. Men det alvorlige - det farlige i fristelsen, var ikke at skaffe sig brød på en nem måde, men dette: ”Hvis du er Guds Søn... ”

Det var præcis den fælde, Eva og Adam faldt i : ”Mon Gud virkelig har sagt ...” For hvad var det, Gud netop havde sagt til Jesus? : ”Du er min elskede Søn.”

Jesus svarer fristeren: ”Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund.”

Jesus holder fast ved det, som Gud har sagt til ham - det var det, han skulle leve af, og hvis han ville prøve at bevise, at det var sandt, at han var Guds Søn, så var han allerede i færd med at betvivle det.

Det ville ikke ændre på, hvad Gud havde sagt, Men Jesu vej som verdens frelser var endt dér.

Hvor vi dog kender den fristelse - Mon Gud virkelig har sagt - hvis du er Guds barn ...

Det er så almindeligt, når et menneske rammes af noget ondt eller måske bare besværligt - modgang, ulykke, sygdom - så dukker spørgsmålet op: ”Hvad har jeg gjort, siden det her skal ramme mig? Har Gud forstødt mig eller vendt mig ryggen?”

Eller - jeg ved ikke, om du kender til det - jeg gør - - når jeg jokker ved siden af den vej, jeg egentlig godt ved er den sande vej - måske endda har valgt en anden vej - - og når jeg ser tilbage på mit liv, så er der en del vejstrækninger, hvor jeg må indrømme, at det var det jeg gjorde. Så dukker den tanke måske op: Og du kalder dig ’kristen’? Men hvad skal jeg gøre, for at jeg igen tør kalde mig kristen – kalde mig et Guds barn? Jo, den tanke kender jeg godt - men oftere er det sket, at Gud har rakt sin lange, kærlige arm ud - som regel gennem et andet menneske - og kærligt geleidet mig ind på vejen igen. Og jeg har tænkt: ”Hvorfor gør han det dog?”

Hvad vil han med sådan en som mig?" Og tit og mange gange har jeg virkelig ikke fattet, hvad Gud ville med én som mig.

Men jeg ved - og det bliver mere og mere dyrebart for mig - der var en dag, da jeg stod i dåbsvandet - dér hvor Jesus også stod - Og Gud sagde til mig - ligesom han sagde det til Jesus: "Du er mit barn!"

Og det har Gud sagt til enhver, som på Jesu kærlige kald har taget imod Guds nåde i dåbens overgivelse. Og hvad Gud har sagt, det står fast, uanset hvad der møder os på vor vandring gennem livet, hvor vi hele tiden støder ind i vore begrænsninger, måske så det gør ondt - og uanset, hvor meget vi træder ved siden af.

Gud har sagt: Du er mit barn! Lad ingen og intet få dig til at betvivle det. For vi lever ikke af medgang og drømmen om ubegrænset lykke - vi lever ikke af vor egen godheds- og sandhedspræstation. Vi lever af hvert ord, der udgår af Guds mund - og han har sagt: Du er mit barn!

Fristeren havde ikke heldet med sig i første forsøg over for Jesus. Jesus havde holdt sig til hvad Gud havde sagt, og hvad der var skrevet i Guds ord. Men fristeren kan også Bibelen udenad:

"Hvis du er Guds Søn, så kast dig ud i et guddommeligt stunt fra helligdommens tinde, for der står skrevet: Han vil give sine engle befaling, og de skal bære dig på hænder, så du ikke støder din fod på nogen sten." (Sl. 91.)

Hvis du ikke vil bevise - og dermed betvivle - at du er Guds søn, så bevis, at Gud er Gud, og at hans ord står til troende.

Men Jesus svarer: "Der står også skrevet: Du må ikke udæske Herren din Gud."

Også den fristelse kender vi til. Der findes en - om vi skal kalde det en teologi eller en strømning eller hvad, det ved jeg ikke rigtig - en tænke- eller handle-måde blandt kristne - måske har den fandtes til alle tider blandt os, der nægter at betvivle, at vi er Guds børn - en måde at forholde sig til vor Himmelske Far på - en tankegang, som ganske taber ydmygheden over for den almægtige Gud - en måde at holde Gud op på hans løfter på, så vi kan kræve resultater af Gud - undere og tegn - åndelig kraft, så vi kan forstå det - nådegaver, så vi kan udrette noget - eller måske bare svar på vor bøn her og nu, når vi vil det.

Det er en besnærende tankegang eller teologi. For man kan finde skriftsteder til det hele - ligesom fristeren kunne. Men dybest set er det et hovmod, der sætter skel mellem mig og min himmelske far - og dermed også mellem mig og min bror. Det, den tankegang kan bevise eller måle, er ikke hvor meget Gud er Gud - men hvor "rigtige", hvor "åndelige", hvor "rettroende" du og jeg er, og den splitter Guds ene kirke op i A og B hold.

Der er også mange, der har erfaret, at når de således udæskede Gud, så faldt de ned fra helligdommens tinde eller hvor det nu var fra, og slog sig åndeligt fordærvet - for sådan virker den tyngdelov, som skaberen har fastsat for sin skabning.

Guds guddommelighed bevises ikke ved, at vi på nogen måde spiller med åndelige muskler. Men - Jesus sagde: "Deraf kan alle vide, at I er mine disciple: hvis I har kærlighed til hinanden."

"Gud er Gud, om alle land lå øde. Gud er Gud, om alle mand var døde." synger vi i en salme - og sådan er det. Vi lever af og i og på hans kærlighed og nåde, og vor bøn må være: "Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at vandre den."

Så vil vi erfare sandheden og dybden i det svar, som Gud gav Paulus på en bøn om at blive fri for en begrænsning, som han selv følte var en hindring for ham i hans tjeneste: "Min nåde er dig nok, for min magt udøves i magtesløshed." Og Paulus erfarede, at Guds nåde var langt mere end nok!

Fristeren havde ikke heldet med sig i sit andet forsøg med Jesus. Men - alle go'e gange tre, siger man - fristeren forsøger med den plathed, der alle dage har været hans største succes: Materialismens og magtbegærets genvej.

"Se alle verdens riger og deres herlighed - alt dette vil jeg give dig - - - hvis blot du vil kaste dig ned og tilbede mig."

Alle verdens riger og deres herlighed - det var ikke så lidt. Og havde det ikke være noget nemmere for Jesus end at vælge hele den besværlige vej gennem korsets gru og torturdød, og den langsommelige og risikable proces, han satte i værk, da han gav sin befaling til den brogede flok umuliusser, han havde samlet sig: "Gå ud i al verden og gør alle folkeslag til mine disciple."

Her lå det hele for hans fødder. Han skulle bare skyde en lille bitte genvej.

En ting var, at fristeren slet ikke kunne give det væk - for det var ikke hans.

"Jorden med alt, hvad den rummer, verden og dens beboere, tilhører Herren, for han har grundlagt den på havene, grundfæstet den på strømmene," sang kong David (Sl. 24.)

Men det værste var ikke den lille skjulte løgn - det var genvejen til at nå målet.

Hvad var der sket, hvis Jesus havde valgt at skyde den genvej? Han kunne have gjort det. De fristelser, Jesus mødte var ikke spil for galleriet. Guds Søn, som selv er Gud, siger Johannes, han var 100 % menneske som

vi. Gud var menneske. Han havde de samme valg, som vi har - og de samme risici for at vælge forkert og falde.

Hvad var der sket, hvis Jesus var faldet for fristelsen og havde kastet sig ned og tilbedt fristeren?

Så havde Gud selv været en synder og ikke længere Gud - for Gud er Fader, Søn og Helligånd, og er den ene ikke Gud, så er de to det heller ikke, for de tre er én Gud.

I stedet for Guds grænseløse kærlighed, som holder hele skabningen oppe, havde der været grænseløs tomhed. Kald mig bare naiv, men jeg tror, det - også ganske fysisk - havde været et omvendt 'big bang' - alt liv, hele jorden, hele universet ville kollapse i tomhed. For vi lever og hele skabningen eksisterer af og i og på Guds kærlighed. Så højt elskede Gud sin skabning - os - at han satte sin egen evige væren Gud på spil, for at frelse os tilbage til haven med livets træ.

Jesus valgte Guds vej - kærlighedens vej - med svaret: "Vig bort, Satan! For der står skrevet: 'Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.'"

Og så gik han derfra hele den besværlige vej - den tunge og lidelsesfulde vej til korset for vor skyld - for Gud er kærlighed.

Også vi kender fristelsen ved alle verdens riger og deres herlighed. Når vi falder for materialismens og magtbegærets fristelse, har det ikke de samme konsekvenser, for vi er ikke Gud. Men det får sandhed og ret og fred og kærlighed blandt mennesker til at kollapse. Og for det enkelte menneske betyder det tomhed - endeløs tomhed.

Og det ses og mærkes både i storpolitikken og i de nære fællesskaber mellem mennesker i hverdagen. Vi behøver ikke at udpensle det.

Det ses og mærkes også i Herrens kirke - for heller ikke vi går fri af fristelsen. Og alt for ofte møder man kristne, som er dybt frustrerede, fordi de gør det umulige forsøg, at leve et dobbelt liv - om søndagen tilbeder de Gud, i hverdagen materialismen og begæret. Eller i hjertets indre skjul vil de tilbede Gud og følge hans vej, men i det ydre liv er det pengenes lov, der gælder. Og de erfarer ikke den glæde og velsignelse, de stræber efter eller beder om, for det lader sig ikke gøre at følge to veje på en gang.

Som Jesus selv siger: "Ingen kan tjene to herrer. Han vil enten hade den ene og elske den anden eller holde sig til den ene og ringeagte den anden. I kan ikke tjene både Gud og mammon."

Vi må simpelthen vælge.

Jesus viste os vejen: "Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene."

I det valg giver det mening, når Jesus siger: "I skal ikke bekymre jer. Men søg først Guds rige og hans retfærdighed. Så skal alt det andet gives jer i tilgift."

I det valg erfarer vi som Paulus gjorde, at "Han, som ikke sparede sin egen søn, men gav ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt?"

Det er første søndag i fasten - 40 dage før påske, hvor vi efter gammel skik i kirken prøver at følges med Jesus i hans 40 dage i ørkenen som en forberedelse til - ikke blot at høre påskens budskab - men også - som den levende Guds elskede børn - at følge Jesus i kærlighedens ydmyge tjeneste, som for hans vedkommende førte ham til korset for vor skyld.

Så lad det blive vor fastetids-bøn: "Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at vandre den."

Amen.